

TẬP ĐỌC

TRÊN ĐƯỜNG MÒN HỒ CHÍ MINH

(1 tiết)

I - MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Rèn kĩ năng đọc thành tiếng :

– Đọc trơn cả bài. Đọc đúng các từ ngữ : *thung lũng, nhích, ba lô, lù lù, lưng cong cong, lúp xúp,...*

– Ngắt nghỉ hơi đúng, biết chuyển giọng phù hợp với nội dung từng đoạn.

2. Rèn kĩ năng đọc – hiểu :

– Nắm được nghĩa của những từ ngữ mới (*đường mòn Hồ Chí Minh, thung lũng, mũ tai bèo, chất độc hoá học*).

– Hiểu được sự vất vả, gian truân và quyết tâm của bộ đội ta khi hành quân trên đường mòn Hồ Chí Minh, vượt dãy Trường Sơn vào giải phóng miền Nam.

II - ĐỒ DÙNG DẠY - HỌC

– Tranh minh hoạ bài đọc trong SGK. Thêm tranh ảnh về bộ đội hành quân (nếu sưu tầm được).

– Bản đồ Việt Nam.

– Bảng phụ ghi sẵn đoạn văn cần hướng dẫn HS luyện đọc.

III - CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY - HỌC

A - KIỂM TRA BÀI CŨ

GV kiểm tra ba, bốn HS đọc thuộc lòng bài thơ *Chú ở bên Bác Hồ* và trả lời câu hỏi 4 (*Vì sao những chiến sĩ hi sinh vì Tổ quốc được nhớ mãi ?*).

B - DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài

– GV yêu cầu 1 HS đọc chú giải *đường mòn Hồ Chí Minh* trong SGK (*đường dọc theo dãy Trường Sơn đưa bộ đội vào chiến trường miền Nam đánh giặc Mĩ*).

– Sau đó, GV chỉ vị trí của dãy Trường Sơn trên bản đồ và giới thiệu : Đường mòn Hồ Chí Minh là hệ thống đường giao thông do bộ đội ta làm dọc theo dãy Trường Sơn để hành quân vào Nam đánh giặc Mĩ. Ngày nay, đường mòn Hồ Chí Minh được mở rộng thành quốc lộ 1B để nối liền các miền của đất nước. Trong chiến tranh, giặc Mĩ biết vai trò quan trọng của con đường này nên đã đổ rất nhiều bom đạn, chất độc hoá học huỷ diệt cây xanh, tiêu diệt mọi mầm sống nhằm chặn đường tiếp

vận quân, lương, đạn dược của ta. Đi trên đường mòn Hồ Chí Minh vượt dãy Trường Sơn, bộ đội phải vượt qua rất nhiều gian lao, nguy hiểm. Đọc bài *Trên đường mòn Hồ Chí Minh*, các em sẽ hiểu được phần nào điều đó.

2. Luyện đọc

a) GV đọc toàn bài

Đoạn 1 (tả đoàn quân vượt dốc) : giọng đọc chậm rãi ; nhấn giọng các từ ngữ tả sự di chuyển chậm chạp, vất vả của đoàn quân : *trơn, lầy, tiếp sau, thẳng đứng, nhích từng bước, lù lù, cong cong, cắm, đổ bùm*.

Đoạn 2 (tả đoàn quân đi qua những vùng đất nguy hiểm mà giặc Mĩ đang gây bao tội ác) : giọng đọc dồn dập, nhấn giọng những từ ngữ tố cáo tội ác chiến tranh huỷ diệt của giặc Mĩ : *đột ngột, đổ lên, xám đi, đen lại, cháy thành than*.

GV đọc xong, yêu cầu HS quan sát tranh minh hoạ bài đọc để hiểu phần nào nổi vất vả của bộ đội trên đường hành quân.

b) GV hướng dẫn HS luyện đọc, kết hợp giải nghĩa từ

– Đọc từng câu.

HS tiếp nối nhau đọc 12 câu trong bài. GV phát hiện và sửa lỗi phát âm cho HS. Chú ý những từ ngữ (như đã nêu ở phần I).

– Đọc từng đoạn trước lớp.

+ HS tiếp nối nhau đọc từng đoạn trong bài (xem mỗi lần xuống dòng là 1 đoạn). Để một HS không phải đọc đoạn 1 quá dài, GV có thể chia đoạn này làm 2 phần (từ đầu đến “Họ nhích từng bước” ; “Nhìn lên chỉ thấy”... đến “Những khuôn mặt đổ bùm”).

+ GV kết hợp hướng dẫn các em hiểu nghĩa các từ ngữ mới được chú giải trong SGK (*thung lũng, mũ tai bèo, chất độc hoá học*). Giải nghĩa thêm : *lúp xúp* : nhiều cái ở liền nhau, thấp và sần sần như nhau. (VD : Cây mọc *lúp xúp*. / Những ngọn đồi *lúp xúp* như bát úp.)

– Đọc từng đoạn trong nhóm.

– Cả lớp đọc ĐT cả bài.

3. Hướng dẫn HS tìm hiểu bài

HS đọc thành tiếng, đọc thầm từng đoạn, cả bài và trả lời các câu hỏi tìm hiểu nội dung từng đoạn, cả bài.

a) Tìm hiểu đoạn 1 (từ đầu đến *khuôn mặt đổ bùm*)

– Hai HS đọc lại đoạn 1. Cả lớp đọc thầm đoạn văn, *tìm hình ảnh so sánh cho thấy bộ đội đang vượt một cái dốc rất cao*. (*Đoàn quân nối thành vệt dài từ*

thung lũng tới đỉnh cao như một sợi dây kéo thẳng đứng) GV nhấn mạnh hình ảnh gợi tả “như một sợi dây kéo thẳng đứng” : trèo dốc cao rất mệt, mất sức, rất nguy hiểm nếu trượt chân.

– *Tìm những chi tiết nói lên nỗi vất vả của đoàn quân vượt dốc.* (Dốc trơn và lầy / Đường rất khó đi nên đoàn quân chỉ nhích từng bước. / Những khuôn mặt bộ đội đỏ bừng vì mệt, vì vác nặng, vì nóng bức, vì căng thẳng do trèo dốc cao.) GV : Dốc cao lại trơn và lầy, đoàn quân nhích từng bước chậm chạp, nhìn lên chỉ thấy những chiếc ba lô lù lù, nhìn xuống chỉ thấy những chiếc mũ tai bèo lúp xúp, mặt ai nấy đỏ bừng vì mệt nhọc, vất vả, nóng bức và căng thẳng.

b) *Tìm hiểu đoạn 2*

– Một HS đọc thành tiếng đoạn 2.

– GV giải thích câu “Đoàn quân đột ngột chuyển mạnh” : đoàn quân đột ngột di chuyển nhanh hơn vì đã xuống đến đồng bằng, tiếp tục hành quân qua những cánh rừng, không phải trèo dốc cao.

Cả lớp đọc thầm đoạn văn, *tìm những hình ảnh tố cáo tội ác của giặc Mĩ.* (Những dặm rừng đỏ lên vì bom Mĩ. / Những dặm rừng xám đi vì chất độc hoá học Mĩ. / Những dặm rừng đen lại, cây cháy thành than chọc lên nền trời mây). GV : Đường hành quân không chỉ vất vả, khó nhọc mà đây nguy hiểm, khắp nơi in dấu tội ác tàn phá, huỷ diệt rất dã man và khốc liệt của kẻ thù đối với thiên nhiên và con người Việt Nam.

4. Luyện đọc lại

– GV chọn đọc mẫu một đoạn trong bài. Hướng dẫn HS đọc đoạn văn. VD :

Đoạn 1 : Đọc với giọng chậm rãi ; nhấn giọng các từ ngữ tả sự di chuyển chậm chạp, vất vả của đoàn quân :

*Đường lên dốc **trơn** và **lầy**.// Người nọ đi **tiếp sau** người kia.// Đoàn quân nối thành vệt dài từ thung lũng tới đỉnh cao | như một sợi dây kéo **thẳng đứng**.// Họ **nhích** từng bước.// Nhìn lên | chỉ thấy những chiếc ba lô **lù lù** nối nhau | trên những cái lưng **cong cong**.// Nhìn xuống | là những chiếc mũ tai bèo **lúp xúp** | trên những mái đầu đang **cắm** về phía trước.// Những khuôn mặt **đỏ bừng**.//*

Đoạn 2 : Đọc với giọng đau xót, căm thù ; nhấn giọng từ ngữ tố cáo tội ác chiến tranh huỷ diệt của giặc Mĩ :

*Đoàn quân **đột ngột** chuyển mạnh. // Những dặm rừng **đỏ lên** vì bom Mĩ. // Những dặm rừng **xám đi** vì chất độc hoá học Mĩ.// Những dặm rừng **đen lại**, | cây **cháy thành than** chọc lên nền trời mây... // **Tất cả**, | **tất cả** | lướt qua rất nhanh.//*

– HS thi đọc từng đoạn, cả bài văn.

– Cả lớp và GV nhận xét, bình chọn cá nhân đọc đúng, đọc hay nhất.

5. Củng cố, dặn dò

– GV : *Bài đọc này giúp em hiểu điều gì ?* (HS phát biểu. Những ý kiến sau được xem là đúng :

+ Hành quân trên đường mòn Hồ Chí Minh, vượt dãy Trường Sơn trong thời kì chiến tranh chống đế quốc Mĩ là công việc rất khó khăn, gian khổ.

+ Hành quân vượt được dãy Trường Sơn trong thời kì chiến tranh chống giặc Mĩ là đã lập chiến công.

+ Bộ đội ta rất giỏi, rất anh hùng, đã vượt bao khó khăn, nguy hiểm để chiến đấu và chiến thắng giặc Mĩ.)

– GV nhận xét tiết học, biểu dương những HS tích cực và học tập tốt.